

Mál nr. 20/2022**Nafn málskotsaðila (M)****Nafn varnaraðila (V)****Heiti vátryggingar: Kaskótrygging ökutækis.****Takmörkun ábyrgðar vátryggingafélags. Stórkostlegt gáleysi.****Gögn.**

1. Málskot mótttekið 21. janúar 2022, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V, dags. 9. febrúar 2022, ásamt viðbótarframburðarskýrslu hjá lögreglu og úrskurði í máli nr. 132/2021.

Málsatvik.

Í gögnum málsins kemur fram að tjón varð á bifreið M hinn 11. janúar 2022 þegar flugeldur sprakk í bifreið hans sem leiddi til þess að eldur kom upp í bifreiðinni. Lögregla kom á vettvangi tjónsins þegar það komu upp og í lögregluskýrslu af vettvangi kemur fram að M hafi verið á þar ásamt öðrum sem hafi verið farþegi í bifreið hans, hér eftir nefndur X. Í framburði M kemur fram að hann hafi ásamt X verið að kveikja í flugeldum úti en tjónið hafi orðið þegar X hafi kveikt í flugeld inn í bifreið M, en ekki náð að kasta flugeldinum út áður en hann sprakk inni í bifreiðinni. Haft er eftir X í skýrslunni að hann hafi kveikt inn í flugeldi inni í bifreiðinni og ætlað að kasta honum út en það hafi ekki tekist. Hinn 21. janúar 2022 hafði lögregla samband við X vegna þess að hann hafði haft samband við lögreglu í þeim tilgangi að leiðrétta framburð sinn í framskýrslu málsins. Í framburðaskýrslu sem dags. er 25. janúar 2022 kemur fram að X kveðst hafa verið fyrir utan bifreið M þegar hann kveikti í flugeldinum sem sprakk en þegar hann sprakk þá hafi hann farið úr hendi X og inn í bifreiðina.

M hefur gert kröfu um greiðslu fullra bóta vegna tjóns á bifreið sinni og vísar til þess að félagi hans hafi verið með flugeld fyrir utan bifreiðina og ekki hafi verið ætlunin að kveikja í bifreiðinni.

V hefur fallist á bótaskyldu úr kaskótryggingu en telur að takmarka eigi ábyrgð félagsins um þriðjung með vísan til 2. mgr. 27. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004 (vsl.), þar sem M og X hafi sýnt saknæma háttsemi við meðferð flugelda. V telur að það megi leiða það að framburði M og X að M hafi verið þátttakandi í því athæfi sem hafi leitt til tjóns beint eða óbeint. Einnig vísar V til 1. mgr. 28. gr. vsl. að M hafi ekki gert það sem með sanngirni meig ætlast til af honum til að hindra eða takmarka tjón, þar sem yfirvofandi hætta hafi verið á slíku tjóni. Í bréfi V segir að sú háttsemi, að taka þátt í leik með flugelda nálægt bifreið sinni og gera ekki athugasemdir við háttsemi X, sé gáleysi og þess vegna eigi að skerða bætur til hans um 1/3 hluta tjóns hans og vísar V til laga um ökutækjatrýggingar máli sínu til stuðnings. Einnig vísar V til þess að seinni skýrsla X um atvik hafi ekki sönnunargildi.

Álit.

Af gögnum málsins er fullljóst að bæði M og X hafi verið að meðhöndla flugelda nálægt bifreið M í aðdraganda þess að X kveikti í flugeld sem sprakk inni í bifreið M. Mögulegar heimildir V til að takmarka ábyrgð sína gagnvart M, annars vegar í 2. mgr. 27. gr. vsl. og hins vegar í 1. mgr. , sbr. 4. mgr. 28. gr. sömu laga, áskilja að háttsemi M sem leitt hefur til tjóns teljist til stórkostlegs gáleysis eða eftir atvikum ásetnings þegar tjón varð. Engin heimild er til takmörkunar ábyrgðar úr kaskótryggingu er hins vegar í lögum um ökutækjatrýggingar nr. 30/2019 og er tilvísun V til þeirra laga því haldlaus. Í bréfi V er auk þess ekki vísað til þess að háttsemi M hafi verið stórkostlega gálaus, sbr. ofangreind skilyrði vsl..

Við mat á háttsemi M verður að líta til þess að hann sjálfur meðhöndlaði ekki þann flugeld sem sprakk inn í bifreið hans og verður háttsemi X ekki samsömuð við háttsemi M í skilningi a. liðar 2. mgr. 29. gr. vsl., en í þeirri grein kemur fram að til þess að slík samsömun sé heimili þurfi sá sem sýnir tiltekna háttsemi með samþykki vátryggðs að vera ábyrgur fyrir hinu vátryggða. M var sjálfur ökumaður bifreiðar sinnar og ábyrgur fyrir bifreiðinni. Háttsemi X hefur því sjálfstæða þýðingu en telst ekki vera eins og háttsemi M, en í 1. mgr. 29. gr. vsl. kemur fram að í vátryggingum, sem tengjast ekki atvinnustarfsemi, sé óheimilt að semja með þeim hætti að vátryggður glati rétti sínum til bóta vegna háttsemi ættingja hans, aðstoðarmanna og annarra sem hafa við hann sambærileg tengsl.

Til þess að V geti takmarkað ábyrgð sína gagnvart M verður því að liggja fyrir að háttsemi hans sjálfs hafi verið þannig að hann með stórkostlegu gáleysi hafi valdið tjóni á bifreið sinni, sbr. 2. mgr. 27. gr.

eða vanrækt að gera ráðstafanir til að koma í veg fyrir slíkt vegna yfirvofandi hættu, sbr. 1., sbr. 4. mgr. 28. gr. vsl. Sönnunarbyrði um slíka háttsemi M hvílir á V. Af framburði M og X hjá lögreglu verður ráðið að X hafi farið afar gáleysislega með flugeld, hvort sem sannað sé að kveikt hafi verið í honum fyrir utan bifreiðina eða inni í henni. Ekki verður hins vegar með fullri vissu ráðið af sömu gögnum að M hafi af stórkostlegu gáleysi eða ásetningi valdið tjónsatvikinu sjálfu eða vanrækt að gera ráðstafanir til að hindra það sem X gerði. Hallann af þeim sönnunarskorti ber V og getur ekki takmarka ábyrgð sína gagnvart M.

Niðurstaða.

M á rétt á fullum bótum úr kaskótryggingu ökutækis hjá V.

Reykjavík, 15. mars 2022.

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir